

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Migratie en werk: over achterstand én verbetering

Dekker, F.; Lucassen, L.A.C.J.

Citation

Dekker, F., & Lucassen, L. A. C. J. (2019). Migratie en werk: over achterstand én verbetering. *Beleid En Maatschappij*, 46(1), 4-6.
doi:10.5553/BenM/138900692019046001002

Version: Publisher's Version

License: [Licensed under Article 25fa Copyright Act/Law \(Amendment Taverne\)](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3198922>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Boombestuurskundetijdschriften

DOI: 10.5553/BenM/138900692019046001002

Migratie en werk: over achterstand én verbetering

Dr. Fabian Dekker en Prof. dr. Leo Lucassen

Aanbevolen citeerwijze bij dit artikel

Dr. Fabian Dekker en Prof. dr. Leo Lucassen. (2019). Migratie en werk: over achterstand én verbetering. *Beleid en Maatschappij* (46) 1, 4-6.

Niets maakt zoveel los als het migratievraagstuk. Zowel in de politiek en media als in academische kringen. Om te beginnen hebben de meeste mensen wel iets meegekregen van het gepolariseerde migratiedebat in de politiek, waarbij meningen uiteenlopen van het sluiten van grenzen tot het ruimhartig vormgeven van nieuw migratiebeleid. Publicist Paul Scheffer (2018) is in dit verband van mening dat het migratievraagstuk dwingt tot 'grote politiek' om, onder meer, maatschappelijk draagvlak voor toekomstige migranten te borgen. EU-voorzitter Tusk opperde vorig jaar om toekomstige asielaanvragen zo veel mogelijk buiten de Europese Unie af te handelen, en in ons land zorgde het Marrakesh-migratiepact tot een 'clash' van politieke opvattingen. Wat de media betreft herinnert iedereen zich vast nog wel de commotie die ontstond rond het ngo-schip Aquarius, dat vorige zomer met ruim 600 migranten werd teruggestuurd door de Italiaanse regering. In de academische wereld roept migratie eveneens discussie op. Hoewel de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO, 2018) vorig jaar rapporteerde dat het aantal migranten dat naar Europa komt langzaam weer afneemt, zijn ook in dit geval duidelijke stellingen ingenomen. Die betreffen zowel het migratie- als het integratieproces. Wat het laatste betreft, constateren we een grote mate van consensus, mede dankzij de jaarlijkse monitoren van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Zeker gezien de ongelukkige startpositie van het vestigingsproces van laaggeschoolde arbeidsmigranten uit Turkije en Marokko blijken hun nakomelingen in de afgelopen halve eeuw grote sprongen op de sociale ladder te hebben gemaakt. Wat tot uiting komt in hun betere positie in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd blijven er zorgen over radicalisering, ook al betreft dat slechts een kleine minderheid, en over de achterstand van jongeren met een migrantenachtergrond. In dit nummer van *Beleid en Maatschappij* staat het migratievraagstuk in relatie tot werk centraal. Een centrale vraag is hoe migranten het doen op onze arbeidsmarkt en wat manieren zijn om

Door uw gebruik van onze websites geeft u aan akkoord te gaan met het gebruik van cookies op onze websites. **Sluit** hoe migranten het doen op onze arbeidsmarkt en wat manieren zijn om meer informatie klik hier.

de arbeidsparticipatie van migranten in de toekomst te vergroten. Voordat we ingaan op de afzonderlijke bijdragen, staan we kort stil bij wat we al weten van de arbeidsmarktpositie van migranten.

Migranten op de Nederlandse arbeidsmarkt

Allereerst is het goed om een onderscheid aan te brengen tussen (zowel hoog- als laaggeschoolde) arbeidsmigranten en vluchtelingen. Waar de meeste recente arbeidsmigranten vaak tijdelijk in Nederland verblijven en werk verrichten waarvoor lang niet altijd binnenlandse werknemers zijn te vinden (zie bijvoorbeeld SEO, 2018), is de positie van vluchtelingen precairder. Mensen die vaak noodgedwongen hun land hebben verlaten, spreken niet de taal en hebben nogal eens te maken met een slechte (psychische) gezondheid. Niet verrassend laat gemeentelijk monitoronderzoek zien dat nog maar 13 procent van de recente statushouders aan het werk is (KIS, 2018). Waarbij we overigens moeten bedenken dat velen van hen nog maar kort in Nederland zijn en het leren van de taal en het opbouwen van netwerken nu eenmaal tijd kosten.

Over de positie van migranten in Nederland is in algemener verband meer bekend. Cijfers uit het SCP-rapport *Integratie in zicht?* (2016) laten zien dat de achterstand van (met name niet-westerse) migranten nog altijd groot is; zelfs de werkloosheid onder hoogopgeleide migranten is gemiddeld genomen ruim twee keer zo hoog als onder hoogopgeleide autochtone Nederlanders. Afhankelijk van de economische situatie is ook de jeugdwerkloosheid onder migranten hoog en zijn veel migranten aangewezen op een tijdelijk arbeidscontract. Tegelijkertijd zien we dat de netto arbeidsparticipatie van de meeste migrantengroepen is gestegen in de periode tussen 2003 en 2015. Dit laatste heeft er waarschijnlijk mee te maken dat latere generaties meer op werk zijn georiënteerd dan de generaties hiervoor en meer zijn gaan participeren in het onderwijs. En ook valt op dat de tweedegeneratiemigranten, mede als gevolg hiervan, een gemiddeld genomen hoger inkomen heeft dan de eerste generatie (vaak ongeschoolde gastarbeiders). Migratie is dus een proces van lange adem en gaat met vallen en opstaan (zie ook Lucassen & Lucassen, 2018).

Migratie en werk: bijdragen themanummer

Zoals gezegd is er nog veel te winnen als het gaat om de arbeidsmarktkansen van migranten. Zeker voor de lager opgeleiden onder hen is het verwerven van een positie op de arbeidsmarkt niet vanzelfsprekend. De verschillende bijdragen geven een beeld van manieren waarop professionals op lokaal niveau met migratie 'aan de slag gaan'.

De Gruijter en Razenberg analyseren de positie van vrouwelijke statushouders. Ze benoemen factoren waardoor de vrouwelijke

statushouder achterblijft bij mannelijke statushouder. Het streven naar meer synergie tussen inburgering en arbeidstoeleiding, het leveren van

Door uw gebruik van onze websites geeft u aan akkoord te gaan met het gebruik van cookies op onze websites. **Sluit**
meer informatie klik hier.

maatwerk c.q. een persoonlijke benadering, voldoende middelen ter beschikking stellen aan klantmanagers, het in samenwerking ontwikkelen van interventies, proactief beleid en integrale samenwerking in de regio bevorderen volgens de auteurs hun arbeidsmarktpositie. Stavenuiter en Kahmann beschrijven op basis van zestig interviews onder statushouders (op drie momenten in de tijd) de resultaten van een tweetal initiatieven om statushouders beter voor te bereiden op een baan of opleiding. Verschillen tussen statushouders zijn echter groot, opleidingen zijn niet altijd bij trajecten naar werk betrokken, en het opbouwen van sociale netwerken lukt vaak maar in beperkte mate. Klaver e.a. geven in hun bijdrage een beeld van de uitvoeringspraktijk in Utrecht, Rotterdam en Amsterdam. Hoewel niet altijd even gemakkelijk (en doeltreffend), schetsen ze een beeld waarbij gemeenten hun beleid steeds meer aanpassen in de richting van een parallelle aanpak van leren en werken. De laatste bijdrage in dit themanummer is van Studulski en Verloof. Deze auteurs geven een schets van vrijwilligerswerk in asielzoekerscentra in Amsterdam en Brussel. De auteurs bespreken de impact van vrijwilligerswerk, benoemen onbedoelde neveneffecten en maken duidelijk welke factoren van invloed zijn op uiteindelijk succes. Een lokale, professionele, ondersteuningsstructuur van het vrijwilligerswerk lijkt in ieder geval cruciaal om verschil te kunnen maken.

Literatuur

KIS (2018). *Monitor gemeentelijk beleid arbeidstoeleiding vluchtelingen 2018*. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Lucassen, L., & Lucassen, J. (2018). *Vijf Eeuwen Migratie. Een verhaal van winnaars en verliezers*. Amsterdam: Atlas Contact.

OESO (2018). *International Migration Outlook*. Parijs: OESO.

Scheffer, P. (2018). *De vorm van vrijheid*. Amsterdam: De Bezige Bij.

SCP (2016). *Integratie in zicht?* Den Haag: SCP.

SEO (2018). *De economische waarde van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa voor Nederland*. Amsterdam: SEO.

© Boom bestuurskunde